

ON MUSÍ RÁSTĚ A JA SA MUSÍM UMENŠOVAĚ

LEKCIA: Jn 3,22-30

TEXT: Jn 3,30

Milí bratia a milé sestry!

Na dnešnej kázni sa budeme venovať jednému dobre známemu mužovi – Jánovi Krstiteľovi – a pozrieme sa na jeho vzťah k Ježišovi. Jánovi Krstiteľovi, ktorý bol hlasom volajúceho na púšti, a ktorý Pána Ježiša považuje za oveľa dôležitejšieho než seba samého.

Pre lepšie pochopenie tohto textu potrebujeme poznať okolnosti jeho zrodu a podmienky, v ktorých Ján Krstiteľ vyslovil túto seba umenšujúcu a Ježiša vyzdvihujúcu vetu.

Po tom, čo sa Ježiš dal pokrstiť Jánom Krstiteľom, hoci On jediný sa nepotreboval očistiť, ale urobil to pre nás, aby už vtedy vzal na seba ťarchu našich hriechov a vín, hneď sa k Nemu pripojili Jeho učeníci a nasledovníci. Pán Ježiš sa dáva pokrstiť, aby sa v našom živote uskutočňovala Jeho vôľa. Aby On ovládal naše skutky i slová. Ved' ja som len biedny a hriešny človek, ale Ježiš je Ten, ktorý si ma vie aj napriek tomu použiť, ktorý ma vie použiť ako nástroj vo svojej ruke. K Nemu sa môžem obrátiť, u Neho nájdem znovuzrodenie, On vnikne svojím svetlom aj do tmy môjho života. Ako je to možné?

Tak, že sa podobne ako Kristus sústredíme na nášho nebeského Otca. Že nebudeme ustavične hovoriť o sebe, ale o Ňom. Lebo čím viac hovoríme o Ježišovi, tým menej priestoru a času budeme mať na to, aby sme hovorili o sebe. A čo je najdôležitejšie, On nás naučí absolútnej láske. Tej láske, ktorá sa nesústreďuje na seba, ale na Hospodina a na našich blížnych. Len takto v nás bude môcť rásť Ježiš a len takto sa my budeme schopní umenšovať.

Pán Ježiš spolu so svojimi učeníkmi opúšťa Jána Krstiteľ'a, aby niesol ďalej radostnú zvesť a darmi uzdravenia obdarúval tých, ktorí Ho potrebovali, ktorí Ho čistým a úprimným srdcom hľadali a očakávali. Jeho učeníci pokrstili mnohých, hoci sám Pán Ježiš nikomu nevyslúžil túto sviatosť. Medzi učeníkmi Jána Krstiteľ'a sa však rozmohla žiarlivosť a závisť. Lebo k Ježišovi a k Jeho učeníkom sa hlásilo čoraz viac ľudí. Nedusili tieto pocity v sebe, ale zašli za svojim majstrom, za Jánom, a jemu sa požalovali. Ved' aj Ježiš sa dal pokrstiť Jánom, teraz bude On tým, ktorý im odláka nasledovníkov? Prečo? Zdá sa im to úplne nepochopiteľné. Prečo Ján neurobí nič, aby zabránil týmto „prechodom“? Vari oni už nie sú dôležití pre nikoho? Vo svete veriacich už neznamenajú nič, keď toľkí odchádzajú za Ježišom? Na toto Ján musí reagovať.

Vysvetlí svojim učeníkom, že nie On je Ženíchom, on je len Jeho priateľom. Vo vtedajšom svete bolo zvykom, že ženíchov priateľ priviedol nevestu do ženíchovho domu, on pripravil ich stretnutie a tešil sa, že sú spolu, keď sa ženích a nevesta radujú zo svojej vzájomnej blízkosti a prítomnosti. A presne to bola úloha Jána Krstiteľ'a vo vzťahu Krista (Ženícha) a Jeho nevesty Cirkvi. Ján Krstiteľ je Ženíchovým, Ježišovým priateľom. On je Ten, ktorý sa snaží, aby sa Cirkev čo najskôr dostala k svojmu nebeskému Ženíchovi, a aby ich radosť bola úplná.

Ján presne vedel, kde je jeho miesto. Vedel, že nie on je ženíchom, ale bol si vedomý aj toho, že má výsadu aj povinnosti Jeho priateľ'a. Bol si vedomý toho, že má výsadné postavenie v cirkvi, vo vtedajšom zhromaždení, v okruhu Ježišových blízkyh. A uspokojil sa s týmto svojím postavením. Nechcel viac, ale neuspokojil sa ani s málom. Ako vidíme my svoje miesta, bratia a sestry? My, ktorí sa zaoberáme Božím Slovom, pre ktorých má ono svoje miesto v živote? Uvedomujeme si, že aj my patríme medzi priateľ'ov Ženícha, Krista? A uvedomujeme si aj to, že z tejto výsadnej pozície pre nás vyplýva úloha tak, ako pre Jána Krstiteľ'a? On túto svoju úlohu, toto svoje postavenie pretavil do slov nielen pre seba, ale aj pre nás.

Jeho i naše poslanie znie takto: „*On musí rásť a ja sa musím umenšovať.*“ Zaujímavý je tento text v pôvodnom znení. Gréčtina tu používa výrazy z astrológie. Tie, ktoré sa vzťahujú na ubúdajúci mesiac a na vychádzajúce slnko. Aká pekná metafora! Ján ako ubúdajúci mesiac, ktorý bol v istom čase v stave splnu, ktorý mal svoju úlohu, a tou nebolo nič menej ako pokrstenie Mesiáša. Bola to dôležitá úloha- pre ľudí samotných nezvládnuteľná. Potrebovali k nej nadľudské sily a schopnosť prijímať. Ale tak ako mesiac nezostával vždy v jednej pozícii, aj Ján musel zistiť, že jeho dôležité postavenie sa skončilo príchodom Mesiáša a Jeho prácou. Tak, ako ubúda mesiac, musel aj Ján Krstiteľ spoznať, zistiť, že jeho úloha sa časom mení. Musí dať, prepustiť svoje miesto Tomu, ktorý prichádza po ňom. Musí dať miesto vychádzajúcemu Slnku. Noc, obdobie mesiaca a hviezd, sa skončila a prichádza nový vek, nové obdobie. A Predstaviteľom tohto nového obdobia nie je nikto iný než Mesiáš, Ženích, Kristus, ktorý prišiel, aby bol Svetlom sveta.

Mesiac ubúda, Slnko vychádza. Nie je to ľahké. Nemohlo to byť ľahké pre Jána a nie je ani pre nás. Veď jednou z podstatných vlastností človeka je, že sa rád nadúva, chváli, rád by sa videl i javil dôležitejší, než v skutočnosti je. Nerád prijíma úlohu ubúdajúceho mesiaca. Neteší sa úlohe, kde nie on je najdôležitejším, najvzácnejším a najobľúbenejším.

Človek sa stáva čoraz egocentrickejším tvorom. A k čomu všetkému to až môže dospieť, k tomu si stačí predstaviť Machiavelliho Vladára alebo pojem Übermensch, za ktorý sa tak veľmi zasadzoval Adolf Hitler. Čo všetko priniesol so sebou ľudský egocentrizmus? Koľko utrpenia, trápenia, smútku, chudoby či smrti!

Ale nechodme tak ďaleko! Čo prináša pre našich blížnych náš egocentrizmus a prílišná sústredenosť na seba? Akým som človekom? Viem prijať úlohu ubúdajúceho mesiaca? Alebo by som radšej bola tým vychádzajúcim slnkom? Lenže k tomu mi často v srdci chýba svetlo, žiara, dobro. Nemyslíme na to, že človek si nemôže privlastniť nič, čo mu nebolo dané zhora, z neba. Lebo keď robí niečo také, začína si budovať kult vlastnej osobnosti, začína sa vidieť i javiť v takom svetle, v akom v skutočnosti nie je, ktoré nie je jeho súčasťou, ale súčasťou Božou. Žiaľ, človek dokáže na budovanie kultu vlastnej osobnosti využiť aj náboženstvo či cirkev. Pomyslime len na farizeja, ktorý sa bitím do pŕs chválil, že nie je taký hriešny ako ten colník, čo spolu s ním kľáčal v chráme v pokore a kajúcnosti. Je len omnoho horší. Aj v cirkvi či v zbere sa dokážeme tváriť prehnane dôležito, sme radi, keď požívame úctu okolia, keď sa svet krúti okolo nás. A zabúdame, že rásť musí On, nie my.

Egocentrizmus je veľmi stará ľudská črta. Veď už Adamovi a Eve povedal satan: „Budete takí ako boh.“ Mocní, dôležití, schopní všetkého možného. Ale Hospodin nesúhlasí s takýmto spôsobom myslenia. Vyháňa Adama a Evu z rajského pokoja i zo stavu blahobytu a blaženosti.

Bratia a sestry! Máme dost sily priznať si, že nie raz sme aj my príliš sústredení na seba? Sme ochotní prijať, že s touto svojou vlastnosťou musíme zvädzať krutý každodenný boj? Ale ako to dokážeme? Len tak, že dovolíme Ježišovi, aby On rástol v našom srdci. Aby bol On veľkým v našom živote.

Nech nám sám Pán dáva silu, aby sme dovolili Ježišovi vládnuť v našom živote a rásť v ňom. Nech nás vedie k pokore, aby sme sa naučili bojovať proti svojmu egocentrizmu. Nech sa naučíme slovami piesne vyznať: „Z milosti Jeho chcem byť pozbavený viny. Chcem hlásať, kým tu mám žiť, Jeho cnosti, činy.“ Amen.

Písané kázne - 2021, Mgr. Erika Domonkošová